

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīnivāsarāmānujamahādēśikaiḥ (maisūra āṇḍavan)
saṃskṛtabhāṣāyāṃ anuvādyā anugṛhītaṃ
śrīmadvēdāntācāryaviracitam
॥ gītārthasaṅgiraham ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ gītārthasaṅgiraham ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

dr̥ṣṭārthaikapracārē bhuvana iha catu -

rvēdaniṣṭhaṃ sadārthaṃ

gr̥hṇīdhvaṃ śiṣṭasēvyam śrutiśikharagurum

yē bhajantē'tibhaktyā |

tēṣāṃ pādāmbujāni śrayaṇapadamahō

mē tathā yō'nvagr̥hṇāt

gītārthaṃ vēdacūḍāgurumaṇīranagha -

statpadābjē śrayadhvam ॥

yō vādharmānubhōktuḥ prabhurapi jagatām

sārathiḥ pāṇḍavasya

karmajñānōditāyā bhavati padajuṣā -

mēkalakṣyam ca bhaktēḥ |

durjñēyāmnāyamauliṣvadhigataparama -

brahmanārāyaṇassaḥ

śrīmānēvōpayātassvayamubhayavibhū -

tīśa ityāha tasmai ॥ 1 ॥

bāndhavyaprītimantō'pyubhayavirahita -

ssanta āsan tadā vai

kāruṇyasnēhayōssvāmiti mativahatōḥ

*mānasē dharmamānē |
bhītē'tyantam praṇamya svacaraṇamayamā -
nē ca pārthē'tha tasmai
tattvam bōddhum smitāsyō gurumaṇirupayā -
ti sma nārāyaṇassan || 2 ||*

*naśyatyēva śarīramantarauṣitō
jīvastu nāham yathā
tyājyassaṅga upāttakarmanikarō
na tyājya ēvāśu tē |
tasmādātma vibōdhanasmṛtitati -
rjāyēta mōham tyajā -
tyuktvā tam vijayam vicitracaritaḥ
śrīśassamāśvāsayat || 3 ||*

*sārāsārājña ēkaścaturamatiriti
khyātipātrārjunātra
tyaktvā saṅgam samudyadguṇakṛtimakhilām
sattvam ārōpaya tvam |
sarvāṇyuktāni karmāṇyapi mayi vinivē -
śyāni cētyabruvan yē
sarvatra jñāninastē'pyatiśayayaśasa
ścēti nāthō jagāda || 4 ||*

*māyāvī vēdajīvī vitaritumapuna -
rjanmabhāvam mukundaḥ
svāvirbhāvānubhāvān svayamiha nikhilā -
varjyakarmāṇi caiva |*

śuddhajñānāttaśuddhīnyapi hatirahitā -
tmasthitim lōkaniṣṭhām
ēvaṃ prāvēdayanmē suviśadamadhunā -
cāryasamprēkṣitāya || 5 ||

ātmālōkē ca śaighryaṃ suviditasukarō -
pāttakarmōditaṃ tat
saṃsaktastatprakārēṣvadhikamapi manaḥ
prāpikāstāḥ kriyāśca |
duṣprēkṣyātmāvalōkīkaraṇaparikara -
jñānayōgaprakārān
ramyāyā dvārakāyā adhipatiravada -
dvāsavasyātmajāya || 6 ||

yōgābhyāsaṃ prabhēdāṃścatura iha samā -
nasthitīṃścāpi yōgē
yōgōpāyāṃśca yōgādhigataparamā -
rthāṃśca yōgēṣu tēṣu |
svātmōddēśaikayōgaṃ sakalajanahitaṃ
mukhyatāṃ yōganiṣṭhām
vīrāgranyē tvavōcadvaramakuṭabhṛtē
bhōgiparyāṅkayōgī || 7 ||

yāthārthyaṃ svīyamātmaprakṛtinirupamā -
cchādatvaṃ ca tāṃ ca
māyāmātmaikatāryāṃ samadhikacaturā -
tmīyabhaktēṣu tēṣu |
jñānī tvātmaiva mē hītyasadṛśamahimō -

tkarṣatāṃ jñāninaśca
mādhvīpūrṇāruṇaśrīcaraṇa upadidē -
śātra pārthāya śauriḥ || 8 ||

aiśvaryaṃ cānalandhīkaramakhilamalaṃ -
buddhipūrṇaṃ phalaṃ tat
duṣprāpaṃ cātmasākṣātkṛtimadanubhavaṃ
vītabhūyōbhavaṃ ca |
sēvāssvāṅghryōradhastādabhilaṣitasadā -
sēvanēcchānurūpāḥ
śrīmannārāyaṇō'smā avijitavijayā -
yāha sarvānukampī || 9 ||

śrīmānaprākṛtātmā svayamatulasamu -
tkarṣamātmāvatārē
vailakṣaṇyaṃ tvanūnaṃ dhṛtavividhatanau
prītimētatsuvitsu |
bhaktiṃ tyaktālpakāyatridaśapariṣadi
svaṃ pratītaṃ tadīyāṃ
sarvaṃ caivaṃ narāya svaparahitaparaḥ
prāha nārāyaṇō'smai || 10 ||

śrīkāruṇyēna bhaktiṃ niravadhimudayā -
rthaṃ vivṛddhyarthamasyāḥ
sauśīlyaṃ ca svakīyaṃ niravadhisuguṇā -
pārabhōgyāmṛtābdhim |
sarvāmētāṃ vibhūtiṃ niravadhivibhavā -
mātmamātrādhināthāṃ

*nissīmaiśvaryaśālī hariramarapatē -
rvyājahārātmajāya || 11 ||*

*sarvasvaṃ nāyakō nassvatanuriti lasa -
ttatprakāraṃ bruvaṇ san
sākṣātkartuṃ vibhūtiṃ sapadi taduditāṃ
prārthayāmāsa dhanvī |
datvāsmāi divyacakṣuḥ kimucitamitara -
tsādhanam vāsti bhaktēḥ
sākṣātkurvanti santastviti ca suviśadam
prābravīt vāsudēvaḥ || 12 ||*

*bhaktissvāṅghrisamarpitā”śuphaladā
hyēṣā vilambākṣamā
tasyāssādhanamēva bhōgyaguṇinō
dhyānaṃ tadajñāninām |
kaiṅkaryāṇi laghussvakarmamatihī -
nānāmupāyastviti
śrīśassvīyapadapriyapriyatamaḥ
pārthāya cōpādiśat || 13 ||*

*dēhānāṃ ca svarūpaṃ śrutiśataviditaṃ
jīvabhēdaṃ tathātma -
prēpsūnāṃ jñānalābhakramamatha ca phalaṃ
svātmanō jñānajasya |
mūlaṃ dēhōpalabdhēḥ pṛthagapi karaṇaṃ
cātmanō’ntassthāmārgaṃ*

*pīyūṣasyandipādō hariravagamayat
dhanvipārthāya samyak || 14 ||*

*bandhuṃ traiguṇyamēvākhilapuruṣamihā -
nūnataḥ sampravṛttaṃ
kartuṃ traiguṇyamēva prasṛtavadakhilaṃ
duṣkṛtaṃ bandhamūlam |
ēvaṃ traiguṇyamāyōttaraṇamapi gatī -
nāṃ ca dānābhiraḥṣē
nistraiguṇyōpakārī nijagada makuṭā -
laṅkṛtāyārjunāya || 15 ||*

*tattvēbhyastryaṣṭakēbhyaṣṭanugatapuruṣē -
bhyō'pi tanmōhitēbhyaḥ
jihvāprōktāṣṭavarṇaiṣṣahaparamapada -
prēpsuviśvāsipumbhyaḥ |
ādartavyaiḥ paravyōmnyapi vimalaguṇai -
raṣṭabhirbhāsurēbhyaḥ
vyāpī vikrāntalōkō nijagada vijayā -
ya svamanyaṃ vicitram || 16 ||*

*yē svājñāparipālakāssukṛtinō
dēvā matāstē tathā
yē vā tadviparītakarmaniratā -
stē rākṣasā duṣkṛtāḥ |
tvam tāvat prabhuśāsanānugaguṇai -
śvaryaḥ śrutīrāśraya*

grāhyaṃ tattvamaduḥ svakarma vijayā -
vēhīti kṛṣṇō'bravīt || 17 ||

vēdānuktāni karmāṇyatibaladitijē -
bhyō vibhaktāni tadvat
vēdōktāṃ karmaniṣṭhāṃ dṛḍhataraguṇata -
strīn prakārāṃstadīyān |
vēdōktāyāśca tasyāstrividhavibhajanē
lakṣaṇaṃ tatprabhāvaṃ
vēdōdgārī murārirnijagada viśadaṃ
vāsavasyātmajāya || 18 ||

satkarmātipriyaṃ mē tadiha yadi bhavē -
tsātvikatyāgayuktaṃ
sattvānuṣṭhānaniṣṭhō yadapi vihitavā -
nātmalakṣyatvatastat |
sattvānuṣṭhānalabhyaṃ phalamapi śaraṇā -
gatyanuṣṭhānamēvaṃ
satvasyaiva pradātā hyatiśayayaśasē
prāha pāṛthāya śauriḥ || 19 ||

saṅgōnmūlauṣadhaṃ hītyatibalamamunā
māyinā śauriṇōktāṃ
bhōgyāmbhōdhērivēmāmatimadhurasudhāṃ
sarvadātrīṃ ca gītām |
bhaktēbhyō yē prayacchantyatha ca niśamaya -
ntyādarādvā paṭhanti

*bhrājantē dhūtaduḥ khāmbudhigatavividha -
bhrāntayastē kṛtārthāḥ || 20 ||*

*nirdhūtākhiladōṣamaṅgalaguṇa -
kṣīrābdhipadmāsini -
vakṣō'tyadbhutacēṣṭitapriyatamā
gītā tadīyaṃ hi tam |
nirdōṣāgamamaulidēśikavarō
bhaktiprapattyarthinōḥ
sārārthaṃ sukhabōdhadhāraṇakṛtē
saṅgrhya cānvagrahīt || 21 ||*

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

*śrīmadyāmunayōgidarśitapathē
gītārthasaṅgrāhakaḥ
granthaśrīnigamāntadēśikakṛtō
varvarti yō drāviḍaḥ |
gōpālō gururāḍanugrahaphalaḥ
tatsūktilōlō mudā
vyākhyāt kannaḍabhāṣayā ca vibudha -
vyāhāratō'slōkayat ||*

|| iti gītārthasaṅgrahaḥ samāptaḥ ||

*kavitārkikasimhāya kalyāṇaguṇasālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||*